

LOGISTIKADA STRATEGIYA VA REJALASHTIRISH

Mirzakulova Risolat Musurmankulovna - o'qituvchi
Termiz davlat pedagogika instituti

STRATEGY AND PLANNING IN LOGISTICS

Mirzakulova Risolat Musurmankulovna - teacher
Termiz State Pedagogical Institute

СТРАТЕГИЯ И ПЛАНИРОВАНИЕ В ЛОГИСТИКЕ

Мирзакулова Рисолат Мусурманкуловна-учительница
Термезский государственный педагогический институт

Annotatsiya. Ushbu maqolada logistikada strategiya va rejalashtirish jarayonlari tahlil etiladi. Logistika, mahsulotlar va xizmatlarning harakatini, saqlanishini va boshqarilishini ta'minlaydigan muhim soha bo'lib, uning samarali boshqarilishi tashkilotlarning raqobatbardoshligini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Maqolada logistika strategiyasining asosiy komponentlari, jumladan ta'minot zanjiri boshqaruvi, inventarizatsiya, transport va saqlash jarayonlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, talabni prognoz qilish, resurslarni boshqarish va muammolarni hal qilish uchun innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni joriy etishning ahamiyati ta'kidlanadi.

Аннотация. В данной статье анализируются процессы стратегии и планирования в логистике. Логистика является важной областью, обеспечивающей движение, хранение и управление продуктами и услугами, и эффективное управление ею играет ключевую роль в повышении конкурентоспособности организаций.

В статье рассматриваются основные компоненты логистической стратегии, включая управление цепочками поставок, инвентаризацию, транспортировку и процессы хранения. Также подчеркивается важность внедрения инновационных подходов и технологий для прогнозирования спроса, управления ресурсами и решения проблем.

Abstract. This article analyzes the processes of strategy and planning in logistics. Logistics is an important field that ensures the movement, storage, and management of products and services, and its effective management plays a crucial role in enhancing the competitiveness of organizations.

The article discusses the key components of logistics strategy, including supply chain management, inventory management, transportation, and storage processes. It also emphasizes the importance of implementing innovative approaches and technologies for demand forecasting, resource management, and problem-solving.

Kalit so'zlar. Logistika, strategiya, distribyutorlar, optimallashtirish, avtomatlashtirish, prognoz, inventarizatsiya.

Key words. Logistics, Strategy, Distributors, Optimization, Automation, Forecast, Inventory.

Ключевые слова. Логистика, Стратегия, Дистрибьюторы, Оптимизация, Автоматизация, Прогноз, Инвентаризация.

Kirish. Logistika — bu mahsulotlar, xizmatlar, ma’lumotlar va resurslarning harakatini, saqlanishini va boshqarilishini rejalashtirish, amalga oshirish va nazorat qilish jarayonidir. Logistika, asosan, ta’minot zanjirining bir qismi sifatida qaraladi va uning asosiy maqsadi xarajatlarni kamaytirish, samaradorlikni oshirish va mijozlar ehtiyojlarini qondirishdir.

Logistikada strategiya va rejalashtirish muhim jarayonlardir, chunki ular tashkilotning samaradorligini oshirish va xarajatlarni kamaytirish maqsadida resurslarni optimal ravishda taqsimlashga yordam beradi. Quyida logistikada strategiya va rejalashtirishga oid asosiy tushunchalar va jarayonlar keltirilgan:

Logistika asosiy komponentlari.

Ta’minot - Xom ashyo va materiallarni yetkazib berish jarayoni. Bu bosqichda ta’minotchilar bilan munosabatlar o’rnatiladi.

Saqlash - Mahsulotlarni vaqtincha saqlash uchun omborlar va boshqa inshootlardan foydalanish. Bu jarayon inventarizatsiyani boshqarishni ham o’z ichiga oladi.

Transport- Mahsulotlarni bir joydan boshqa joyga etkazib berish. Bu jarayonda transport vositalari va yo’llarini tanlash muhimdir.

Ta’minot zanjiri boshqaruvi – Ta’minotchilar, ishlab chiqaruvchilar, distribyutorlar va mijozlar o’rtasidagi aloqalarni boshqarish.

Ma’lumotlarni boshqarish - Logistika jarayonlarini samarali ravishda boshqarish uchun zarur bo’lgan ma’lumotlarni yig’ish va tahlil qilish.

Logistikaning ahamiyati: Samaradorlik - Resurslarni optimal ravishda taqsimlash va xarajatlarni kamaytirish orqali tashkilotning samaradorligini oshiradi.

Mijozlar ehtiyojlarini qondirish: Mahsulotlar va xizmatlarni vaqtda yetkazib berish orqali mijozlar qoniqishini ta'minlaydi.

Raqobatbardoshlik: Raqobatchilar bilan taqqoslaganda, yaxshi logistika boshqaruvi tashkilotning raqobatbardoshligini oshiradi.

Logistika, shuningdek, turli sohalarda — ishlab chiqarish, savdo, transport, sog’liqni saqlash va boshqa ko’plab sohalarda qo’llaniladi.

Logistika strategiyasi.

Logistika strategiyasi – bu tashkilotning logistika jarayonlarini boshqarish va optimallashtirish uchun belgilangan uzoq muddatli maqsadlar va yo’nalishlardir. Bu strategiya quyidagilarni o’z ichiga oladi:

Bozorni tahlil qilish - Mijozlar ehtiyojlarini va raqobatchilarni o’rganish.

Resurslarni boshqarish - Inshootlar, transport vositalari, xodimlar va boshqa resurslarni qanday qilib samarali boshqarish.

Ta’minot zanjiri boshqaruvi – Ta’minotchilar va distribyutorlar bilan munosabatlarni mustahkamlash.

Texnologiyalarni qo’llash: Logistika jarayonlarini avtomatlashtirish va optimallashtirish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etish.

Rejalashtirish jarayonlari - Logistikada rejalashtirish jarayonlari quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Talabni prognoz qilish - Mijozlar talabini oldindan bilish va unga mos ravishda resurslarni tayyorlash.

- Inventarizatsiya boshqaruvi - Mahsulotlar va materiallar zaxiralarini boshqarish, ularning miqdorini va joylashuvini aniqlash.

- Transport rejalashtirish - Mahsulotlarni etkazib berish uchun eng samarali transport yo‘llarini va usullarini tanlash.

- Ta‘minot zanjirini rejalashtirish - Ta‘minotchilar va distribyutorlar bilan hamkorlikni rejalashtirish.

- Muammolarni hal qilish - Logistika strategiyasi va rejalashtirish jarayonlarida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun quyidagilarni amalga oshirish mumkin:

- Ma‘lumotlarni tahlil qilish- Logistika jarayonlarini yaxshilash uchun statistik va analitik usullarni qo‘llash.

- Samaradorlikni oshirish - Jarayonlarni takomillashtirish va xarajatlarni kamaytirish uchun innovatsion yondashuvlarni joriy etish.

- Risklarni boshqarish - Logistika jarayonlarida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan risklarni aniqlash va ularni kamaytirish strategiyalarini ishlab chiqish.

Innovatsiyalar va texnologiyalar

Logistika strategiyasini amalga oshirishda innovatsiyalar va zamonaviy texnologiyalar muhim rol o‘ynaydi. Masalan:

Avtomatlashtirish -Jarayonlarni avtomatlashtirish orqali inson xatosini kamaytirish va samaradorlikni oshirish.

Ma‘lumotlarni boshqarish tizimlari (MBS) - Logistika jarayonlarini boshqarish uchun zamonaviy dasturiy ta‘minot va tizimlar.

IoT (Internet of Things) - Mahsulotlar va transport vositalarini real vaqt rejimida kuzatish imkonini beruvchi texnologiyalar.

Logistikada strategiya va rejalashtirish jarayonlari tashkilotning umumiy muvaffaqiyatiga katta ta‘sir ko‘rsatadi. Ularni to‘g‘ri amalga oshirish orqali xarajatlarni kamaytirish, mijozlar ehtiyojlarini qondirish va raqobatbardoshlikni oshirish mumkin.

Xulosa.

Logistika sohasidagi strategiya va uni rejalashtirishga oid quyidagi xulosalarni chiqarish mumkin:

Muhim rol - Logistika tashkilotlar uchun muhim rol o‘ynaydi, chunki u mahsulotlar va xizmatlarning harakatini, saqlanishini va boshqarilishini ta‘minlaydi. Samarali logistika boshqaruvi tashkilotlarning raqobatbardoshligini oshiradi.

Strategiya va Rejalashtirish - Logistika strategiyasi va rejalashtirish jarayonlari ta‘minot zanjiri boshqaruvi, inventarizatsiya, transport va saqlash jarayonlarini o‘z ichiga oladi. Bu komponentlar bir-biri bilan bog‘liq bo‘lib, ularning samarali integratsiyasi muvaffaqiyatli logistika faoliyatini ta‘minlaydi.

Innovatsiyalar va Texnologiyalar -Talabni prognoz qilish, resurslarni boshqarish va muammolarni hal qilishda innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni

joriy etish muhimdir. Bu, o‘z navbatida, logistika jarayonlarini optimallashtirish va samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Raqobatbardoshlik - Samarali logistika strategiyalari va jarayonlari tashkilotlarga bozor raqobatida ustunlik berishi mumkin. Raqobatbardosh bo‘lish uchun tashkilotlar logistika jarayonlarini doimiy ravishda takomillashtirishlari zarur.

Resurslarni Boshqarish - Resurslarni samarali boshqarish va inventarizatsiya jarayonlarini optimallashtirish orqali tashkilotlar xarajatlarni kamaytirishi va foydani oshirishi mumkin.

Umuman olganda, logistika sohasidagi strategiya va rejalashtirish jarayonlari tashkilotlarning muvaffaqiyatli faoliyati uchun zaruriy asoslarni yaratadi.

Adabiyotlar.

1. Goncharov P. va boshqalar. Logistika asoslari: O‘quv qo‘llanma. - Orenburg, 1995.-84s.
2. Khakimova K. R. et al. SOME TECHNOLOGICAL ISSUES OF USING GIS IN MAPPING OF IRRIGATED LANDS //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 10. – №. 4. – C. 226-233.
3. Shavkat o‘g‘li Y. S., Zuxriddinova M. S., Qizi O. D. S. ARC Create an Agricultural Card in GIS and Panorama Applications //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES. – 2022. – T. 3. – №. 6. – C. 429-434.
4. Юнусалиев Э. М. и др. Составные компоненты деформирования и разрушения синтетических тканых лент для грузозахватных приспособлений в строительстве //Энерго-ресурсосберегающие технологии и оборудование в дорожной и строительной отраслях. – 2020. – С. 431-438.
5. Arabboevna A. M., Shavkat o‘g‘li Y. S. The Use of Geoinformation Systems in the Study of the Land Fund of Household and Dekhkan Farms //Texas Journal of Multidisciplinary Studies. – 2022. – T. 8. – С. 163-164.
6. Mukhriddinkhonovich A. Z. Actual Issues of Design of Small Towns in Uzbekistan //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES. – 2022. – T. 3. – №. 6. – С. 576-580.
7. Hakimova K. R., Abdulkadirova M. A., Abduxalilov B. K. Development of innovative methods in cartographical description of ecological status //Actual Science,(11). – 2019. – С. 34-38.
8. Самандарова Ё.Х. Основная история и география промышленности. Экономика и социум, №3(118) 2024 elibraru.ru.2024